

ajuntament de palafrugell
arxiu municipal
servei de gestió documental i arxiu

Fons Ajuntament de Palafrugell

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

AMP (Arxiu Municipal de Palafrugell)

Nivell de descripció

Fons

Títol

Fons Ajuntament de Palafrugell

Data(es)

1115- ... (fons obert)

Volum i suport

1632 m/l, 6105 imatges i 326 pergamins (a desembre de 2012)

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ajuntament de Palafrugell

Història del productor

El terme municipal de Palafrugell ocupa 26'62 Km2 de superfície, comprèn la vila, els poblats marítims de Calella de Palafrugell, Llafranc i Tamariu, el poble rural de Llofriu, els antics veïnats de Santa Margarida i Ermedàs, el santuari de Sant Sebastià de la Guarda i d'altres veïnats, urbanitzacions modernes i masies escampades. Fins l'any 1858 també incorporava el poble de Mont-ras. Fins al segle XIX Palafrugell va estar sota el domini directe dels priors de Santa Anna

de Barcelona; el desembre de 1194, Alfons I havia fet donació a l'orde del Sant Sepulcre dels actuals termes municipals de Palafrugell i de Mont-ras.

La Universitat de Palafrugell apareix a la baixa edat mitjana per defensar-se de les demandes senyoriales, i inicialment es regia pel consell obert. Ja des del s.XIV es van elegir uns síndics o jurats que la representaven, i un privilegi de 26 de juliol de 1422 fixa les funcions i nombre de jurats i consellers. La Universitat de Palafrugell es reunia a la part inferior del carrer del Consell, o bé dins de l'església parroquial, indret on també es guardarà la documentació del comú. L'any 1691 la Universitat va comprar la finca de can Marquès del Racó (ubicació que es mantindria fins al trasllat a Can Bech a mitjans dels anys 60; actualment ocupa aquest espai el mercat del peix). En aquest nou edifici és on es guardarà la documentació de caràcter més administratiu mentre la més antiga es continuarà guardant a l'església. A partir de la implantació del Decret de Nova Planta la universitat va ser substituïda per l'ajuntament de tradició castellana.

Història arxivística

Les primeres referències sobre l'arxiu conservat a l'església daten del 1707, quan la universitat de Palafrugell encomana al notari del castell de Palafrugell Salvador Vergonyós la classificació dels papers. La documentació es trobava dins d'un armari, en una habitació situada al costat nord de l'església i és en aquest espai on va romandre fins a la Guerra Civil. Pel que fa a la documentació que es trobava a la casa consistorial, el maig de 1845, el ple de l'Ajuntament va acordar posar-hi un armari per desar els documents més recents.

El 1879 Miquel Torroella i Plaja i Josep Gich Fontanet, interessats en temes d'història local, es van adreçar a l'Ajuntament per sol·licitar autorització per accedir a l'antic arxiu que es conservava a l'església. A canvi de poder estudiar la documentació s'oferien a classificar-la.

Entre finals de 1925 i principis de 1926, Ramir Medir Jofra va elaborar una primera descripció del fons antic de l'arxiu municipal i va deixar constància del seu desordre i abandonament. Malgrat que Medir aconsellava el trasllat de la documentació i la necessitat d'ordenació de l'arxiu, els documents van continuar a l'església i van ser parcialment destruïts amb l'incendi del juliol de 1936. El setembre de 1936 l'Ajuntament acordà traslladar la documentació a la Biblioteca Popular, situada al carrer de la Tarongeta. No és fins a mitjans dels anys 60 que la documentació històrica es trasllada a l'ajuntament, i fins l'any 1979 no es fa un primer inventari general, tot i que al 1970 s'havien contractat els serveis del Sr. Guilló per tal que organitzés i classifiqués el fons històric de l'arxiu municipal; tasca que va dur a terme durant quatre anys i va classificar, seguint un criteri cronològic, gran part de la documentació compresa entre 1418 i 1900. L'any 1979 la documentació es trasllada a l'edifici de Can Genís, seu del Museu-arxiu de Palafrugell. L'any 1986 amb la signatura d'un conveni entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Palafrugell es crea l'Arxiu Històric de Palafrugell. El 1991 es canvia la denominació per la d'Arxiu Municipal de Palafrugell i es crea la plaça d'arxiver municipal. L'any 2002 l'arxiu es trasllada a una nova seu, a Can Rosés, a on es troba actualment. Des de l'any

2008, l'Arxiu també disposa d'una nau al carrer de la Vall d'Aran, que serveix de dipòsit i d'espai de tractament de la documentació.

L'any 1995 a la parròquia de Sant Martí de Palafrugell es va localitzar el llibre d'actes de la Universitat de Palafrugell de 1752 a 1761 i el rector en va fer lliurament a l'Ajuntament. L'any 2006 el Llibre de privilegis de Palafrugell es cedia en règim de comodtat per part de la Biblioteca de Catalunya a l'Arxiu Municipal, i es recuperava un document essencial del fons que n'havia desaparegut a finals del segle XIX o principis del XX.

Dades sobre l'ingrés

Fons propi. Al ser un fons obert va rebent transferències anuals dels diferents serveis municipals.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Fons format per la documentació generada per l'Ajuntament de Palafrugell en l'exercici de les seves funcions. Aquest fons s'incrementa cada any amb les transferències de la documentació que ha arribat al final de la seva tramitació.

Sistema d'organització

El quadre de classificació actual segueix les pautes marcades a *Normes per a la classificació de la documentació municipal* (1989). El quadre s'ha anat adaptant a les necessitats de l'organització; les principals modificacions es van realitzar l'any 2001 per Nuri Faig i Lúdia González que varen portar a terme la revisió de l'inventari existent de la documentació de l'Ajuntament entre 1940 a 1986 i la incorporació de nova documentació fins a l'any 1997, treball previ al trasllat de l'Arxiu de Can Genís a Can Rosés.

1. Administració general
2. Hisenda
3. Proveïments
4. Beneficència i assistència social
5. Sanitat
6. Obres i urbanisme
7. Seguretat pública
8. Serveis militars
9. Població
10. Eleccions
11. Ensenyament
12. Cultura
13. Serveis agropecuaris i medi ambient

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

A la documentació s'hi aplica la normativa d'avaluació vigent de la Generalitat de Catalunya, a partir de la qual es determina la seva conservació per raó del valor cultural, informatiu o jurídic, o bé la seva eliminació.

Incrementos

El fons municipal és obert i per tant es produeixen ingressos anualment.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

L'accés a la documentació del fons és públic amb excepció dels documents que estan subjectes a restricció previstos per la llei.

Condicions de reproducció

Les reproduccions de documentació es regiran segons la normativa del Reglament del Servei d'Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Palafrugell.

Llengües i escriptures dels documents

Les llengües predominants són el castellà i el català, el llatí en la documentació més antiga, i el francès en la col·lecció de bans i correspondència en les dates de l'ocupació napoleònica.

Característiques físiques i requeriments tècnics

En general els documents que formen la unitat de descripció es troben en bon estat.

Instruments de descripció

S'ha elaborat un inventari i catàlegs de determinades sèries i col·leccions (catàleg de projectes d'urbanisme, catàleg de llicències d'obres, catàleg d'imatges i catàleg de pergamins).

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Els originals de la unitat de descripció es troben a l'Arxiu Municipal de Palafrugell.

Documentació relacionada

AMP. Fons Fina-Rocas (documentació municipal)

AMP. Fons Francesc Alsius
AMP. Fons Lluís Medir Huerta
AMP. Fons Ramir Medir Jofra
AMP. Fons Josep Mª Reguant
Arxiu de la Corona d'Aragó.
Arxiu Diocesà de Barcelona. Arxiu de Santa Anna de Barcelona.
Arxiu Diocesà de Girona.
Archivo General de la Administración. Alcalá de Henares.
Arxiu Històric de Girona. Fons del Govern Civil / Subdelegació del Govern a Girona. I Fons de la Diputació de Girona.
Arxiu Històric de Girona. Fons notarial de Palafrugell, 339. *Codex instrumentorum ac negotii Universitatis castri Palafrugell*. 1762-1771. I actes incloses dins els protocols notariais.
Arxiu Parroquial de Pollença.
Centro Documental de la Memoria Histórica. Delegación Nacional de Servicios Documentales de la Presidencia del Gobierno.

Bibliografia

ALTURO, Jesús. *L'arxiu antic de Santa Anna de Barcelona del 942 al 1200 (aproximació històrico-lingüística)*, vol 1-3. Fundació Noguera. Barcelona. 1985.

ALTURO, Jesús. "Palafrugell segons l'antiga documentació de la casa del Sant Sepulcre de Barcelona" dins *L'Estoig. Publicació de l'Arxiu i del Museu de Palafrugell*, núm. 1. Ajuntament de Palafrugell. 1989. pp. 11-30.

ANGLADA LLOVERAS, Núria. "2011. 25 anys d'arxiu" dins *Butlletí de l'Arxiu*, núm. 33. Suplement. Arxiu Municipal de Palafrugell. 2011.

CAMA, Jordi. TURRÓ, Jordi. *Dins la vila i fora muralles. Del 1300 al 1800*. Quaderns de Palafrugell, núm. 18. Ajuntament de Palafrugell. 2009.

MATAS BALAGUER, Josep. *Normes per a la classificació de la documentació municipal*. Direcció General del Patrimoni Cultural. Servei d'Arxius. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Barcelona. 1989.

PERIS, Sabí. RAMÍREZ, Remei. "Els pergamins de l'Arxiu Històric de Palafrugell" dins *L'Estoig. Publicació de l'Arxiu i del Museu de Palafrugell*, núm. 1. Ajuntament de Palafrugell. 1989. pp. 83-128.

SAGUER, Enric. SAURÍ, M. Concepció. "Arxiu històric de Palafrugell" dins *Guia dels arxius històrics de Catalunya*, núm. 3. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona. 1989. pp. 289-316.

SAGUER, Enric. SAURÍ, M. Concepció. "Els fons de l'Arxiu Històric de Palafrugell" dins *L'Estoig. Publicació de l'Arxiu i del Museu de Palafrugell*, núm. 1. Ajuntament de Palafrugell. 1989. pp. 69-82.

VILLAR TORRENT, Joan. *Llibre de privilegis de Palafrugell (1250-1724)*. Fundació Noguera. Col·lecció de Llibres de Privilegis. Barcelona. 2007. Disponible en línia al web de la Fundació Noguera <http://www.fundacionoguera.com/>

<http://www.palafrugell.cat>

ÀREA DE NOTES

Notes

S'està digitalitzant documentació de l'Ajuntament i ja es pot consultar a les instal·lacions de l'Arxiu i al web municipal.

S'ha guardat una mostra d'unitats d'instal·lació antigues.

S'ha incorporat al fons la carpeta i els quatre documents localitzats al fons de la Biblioteca Pública (agost de 2013).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data(es)

Descripció realitzada per Núria Casellas i Noguera amb direcció de M. Concepció Saurí. Descripció finalitzada el desembre de 2012. Versió actualitzada el setembre de 2014.

Fonts

Inventari del Fons Ajuntament de Palafrugell

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.